

Stává se, že učitelé se obávají, že by žáci četli jen podřadné texty, pokud by výběr byl ponechán na nich.

Žákům se proto předkládají učitelem (školou) vybrané texty, které jim nic neříkají. Skryté kurikulum tak žáky učí, že číst je nekonečné utrpení a nuda. Pokud chceme, aby se žáci dobrali i náročnější četby, musíme v nich nejprve vzbudit potřebu a chuť číst. K tomu nejlépe poslouží jakákoli kniha, text, který žáka zaujme. Teprve u žáka, který čte, můžeme rozvíjet jeho čtenářské návyky a dovednosti a usměrňovat jeho preference.

Podmínka pro rozvíjení čtenářství

Žáci mají možnost číst texty, k nimž došli a které je osobně oslovují. Každý žák pak čte jiný text podle vlastní volby. Učitelé jsou vybaveni metodami a postupy, které jim umožní vést každého žáka k vyšší úrovni čtenářství po jeho vlastní cestě. Kromě toho učitelé znají vhodnou četbu včetně nejnovějších publikací a včetně děl, která by dobrovolně učitel nečetl (masová dětská literatura).

Příklad

Žák v osmé třídě čte s nadšením Vikinga Vika, knihu určenou mladším dětem. Do této doby nečetl nic. Učitel žákovi tuto četbu dopřeje a postupně mu nabízí náročnější četbu, například takovou, která s Vikingy obsahově souvisí nebo v níž je také zachycen osobní růst mladého člověka, ale ve složitějších situacích, nebo která zpracuje stejné téma jinou formou - ságy atp.

Stává se, že učitelé úkoly k četbě zadávají, ale nevyučují.

Zadají například žákům shrnutí a nechají žáky pracovat, nanejvýš sdělí, že se očekává, že žáci vyberou z textu to nejdůležitější a pak to řeknou svými slovy. Ale jak se vybírá to nejdůležitější, to už učitelé málokdy žákům ukážou. Řada žáků na to přijde sama, ale řada žáků potřebuje vidět model, který by mohli napodobit a tak se postupně dané dovednosti naučit.

Podmínka pro rozvíjení čtenářství

Učitelé sami zvládají čtenářské dovednosti tak, aby je mohli modelovat svým žákům. Ovládají tzv. „hlasité přemýšlení“, tj. umění popisovat, co se děje v jejich mysli, když mají s textem provést nějaký úkol.

Příklad

Když v konkrétním textu chtějí rozpoznat důležité informace od méně podstatných, popisují nahlas, jakým způsobem to dělají. Tedy nepředvedou až konečný produkt přemýšlení, ale dávají žákům nahlédnout do svých myslí, ukážou, podle čeho rozpoznávají informaci nedůležitou a jak zvažují důležitost u informací podstatných.

Stává se, že učitelé už sami nečtou (nebo čtou jen periodika typu Hrom...).

Žáci nikdy neměli možnost vidět je číst knihu, nikdy neslyšeli jejich reakci na četbu. Přitom dovednostem a postojům se děti učí nápodobou. Pokud dospělí v jejich okolí čtou, začnou děti považovat čtení za normální plnohodnotnou činnost.

Podmínka pro rozvíjení čtenářství

Učitelé vytvářejí pročtenářskou atmosféru. Zařadili čtení do svého životního programu.

Příklad

Učitelé sledují aktuální produkci, čtou v běžných týdenících knižní recenze, navštěvují knihovnu, sem tam zajdou do knihkupectví prohlédnout si novinky, občas využijí chvilky a sdělí žákům, co zrovna čtou. Některé školy zřídily tzv. knižní kluby nebo kroužky – skupinky učitelů, kteří se